

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Proper English Usage : a sociolinguistic investigation of attitudes towards usage problems in British English

Ebner, C.

Citation

Ebner, C. (2017, September 5). *Proper English Usage : a sociolinguistic investigation of attitudes towards usage problems in British English*. LOT dissertation series. LOT, Utrecht. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/54849>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/54849>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/54849> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Ebner, C.

Title: Proper English Usage : a sociolinguistic investigation of attitudes towards usage problems in British English

Issue Date: 2017-09-05

Samenvatting

Correct Engels Taalgebruik: een Sociolinguïstisch Onderzoek naar Attitudes ten Opzichte van Brits Engelse Taalgebruik in Groot Brittannië

Het zogenaamde *usage debate*, het debat over correct taalgebruik in Groot Brittannië, beslaat inmiddels al een periode van meer dan 300 jaar en werd, en wordt nog steeds, typisch bepaald door de rol die drie kernactoren er in spelen. Prescriptivisten, enerzijds, verkondigen zonder enige schroom hun mening, vaak op publieke en directe wijze. Anderzijds vermijden descriptivisten, onder wie zich meestal taalkundigen bevinden, dikwijls een actieve deelname aan de discussie over correct Engels taalgebruik. Met name taalkundigen hebben de neiging om het motto “taalkunde is descriptief, niet prescriptief” (Cameron, 1995, p. 5) te omarmen. De derde hoofdrolspeler in het debat over correct taalgebruik is het vaak vergeten grote publiek, dat desalniettemin een belangrijke functie heeft omdat deze groep taalgebruikers de taalgemeenschap vormt die de taalvariant gebruikt die de prescriptivist graag gezuiverd ziet, terwijl de taalkundige de taalveranderingen en taalvariatie bij diezelfde taalgemeenschap graag bestudeert en beschrijft. Het doel van deze studie, die een deel van het Bridging the Unbridgeable project is, was om het grote publiek volledig te betrekken in het debat over correct taalgebruik door hun attitudes ten opzichte van veertien geselecteerde taalgebruiksproblemen te identificeren en evalueren. Door gebruik te maken van een combinatie van verschillende onderzoeksmethoden (een zgn. *mixed methods approach*) – namelijk directe en indirecte methoden, specifieke elicitatietechnieken en het analyseren van kwalitatieve en kwantitatieve data – kon ik de bewuste en onbewuste houdingen van sprekers ten opzichte van de geselecteerde taalkwesties identificeren. Deze attitudes geven niet alleen inzicht in hoe acceptabel de bestudeerde taalgebruiksvormen op dit moment

zijn in Engeland, maar kunnen ook informatie geven over de *social salience* (de sociale gemarkeerdheid, en daarmee het sociale belang) van deze vormen.

Gezien de historische eigenschappen van het Engelse taalgebruiksdebat heb ik, door de ontwikkeling van het debat door de jaren heen te omschrijven, een historische dimensie aan deze studie toegevoegd (hoofdstuk 2). Deze historische omschrijving gaat nader in op het Standaardengels als concept en op de notie van correctheid in taalgebruik, twee kernonderwerpen in het debat. Uitgaande van het door Milroy en Milroy (2012, p. 22–23) beschreven model over het standaardisatieproces voor het Engels, waarbij prescriptie de laatste fase vormt, heb ik mij ten doel gesteld om de fundamentele verschillen tussen prescriptieve en descriptieve tendensen in de discussie over Standaardengels te benadrukken. Hoofdstuk 2 bevat tevens een bespreking van de poortwachtersfunctie van het Standaardengels in het onderwijs en de media. Aan de hand van van eerdere studies over het onderwerp kon ik het tekort aan wetenschappelijke studies over de taalattitudes van het grote publiek in Groot Brittannië aan het licht brengen. Afgezien van het boek *Attitudes to English Usage* van Mittins et al. (1970) bestaat er slechts één andere studie over taalattitudes, en wel over de houding van Schotten tegenover het Schots. *Attitudes to English Usage* daarom diende als uitgangspunt voor mijn eigen onderzoek naar taalattitudes in Engeland, wat het mogelijk maakte potentiële veranderingen in de acceptatiegraad van taalgebruikskwesties sinds de publicatie van dit boek in kaart te brengen.

De *mixed methods approach* die ik heb toegepast bij mijn onderzoek naar taalattitudes bestond allereerst uit een zelfontwikkelde online vragenlijst waarin elf taalgebruikskwesties aan bod kwamen; deze vragenlijst was opgezet volgens de Directe Methode. Daarnaast organiseerde ik interviewsessies waarbij een zgn. *open-guise test* (zie §3.4.2) en een *usage judgement test* of taalbeoordelingstest (zie §5.3.4) afgenomen werden. Beide

toetsen waren gebaseerd op de principes van de Indirecte Methode. In totaal vulden 230 respondenten, allen woonachtig in Engeland, de online vragenlijst helemaal in. Om de steekproef zo representatief mogelijk te maken voor de samenstelling van de Engelse bevolking, stratificeerde ik de informanten naar de variabelen geslacht en leeftijd, met als resultaat dat de oorspronkelijke groep gereduceerd werd tot 112 respondenten (zie §7.2). Omdat deze studie een sociolinguïstisch onderzoek naar taalattitudes in Engeland betreft, zijn de sociale variabelen leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en moedertaal opgenomen in de analyse. Om het daadwerkelijke gebruik van de bestudeerde taalkwesties te doorgronden, werd een corpusstudie uitgevoerd aan de hand van corpora zoals het British National Corpus (BNC), het Hansard corpus (een historisch corpus van Brits parlementair Engels), en, waar dat van toepassing was, Corpus of Contemporary American English (COCA) en Corpus of Historical American English (COHA). Om te bepalen of één of meerdere van de sociale variabelen statistisch gezien significant correleerde met de acceptatieoordelen van de respondenten, voerde ik Mann-Whitneytoetsen, bivariate correlatietoetsen en binaire logistische regressieanalyses uit (zie § 7.2). Uit de sociolinguïstische analyse bleek dat leeftijd, geslacht en moedertaal significant correleerden met de gegeven acceptatieoordelen. Voor vier van de taalkwesties uit mijn studie vond ik een hogere graad van linguïstische intolerantie bij oudere deelnemers, precies zoals Mittins et al. dat ook hadden gevonden. Dit leeftijdseffect trad op bij het gebruik van de *split infinitive* (*He refused to even think about it*), *literally* als versterkend bijwoord (*His eyes were literally popping out of his head*), *I* voor *me* (*Between you and I, he will not be considered for the job*), en het zgn moderne *like*, als in (*The new restaurant is like 2 minutes up the road*). Al deze taalkwesties ondervinden in meer of mindere mate kritiek. Het geslacht van mijn informanten correleerde significant met de acceptatieoordelen die zij gaven

voor constructies met het onvervoegde bijwoord ‘slow’ in ‘plaats van *slowly* als in *go slow*’; het bleek bovendien drie keer zo waarschijnlijk dat vrouwen dit type constructies verwierpen dan mannen. Wat betreft de variabele moedertaal liet het gebruik van ‘data are’ in plaats van *data is* een hogere mate van afwijzing zien bij niet-moedertaalsprekers ten opzichte van moedertaalsprekers van het (Britse) Engels.

Naast de analyse van de sociolinguïstische stratificatie van taalattitudes, heb ik ook een kwalitatieve analyse uitgevoerd met betrekking tot de opmerkingen die de deelnemers in de vragenlijst hadden toegevoegd. Dankzij deze analyse kon ik zichtbaar maken in welke mate de sprekers zich distantieerden van de taalkwesties, wat het weer mogelijk maakte om een *in-group* en een *out-group* van sprekers te onderscheiden. Het doel van deze extra analyse was om de verschillen tussen de geaccepteerde norm en het dagelijks taalgebruik te visualiseren. Met behulp van de HUGE database (Hyper Usage Guide of English.), die speciaal voor dit soort onderzoek binnen het Bridging the Unbridgeable project was ontwikkeld, kon ik een stigmatisatie-analyse uitvoeren van de geschiedenis van negen van de elf taalkwesties uit mijn studie. Als onderdeel van de online vragenlijst werd de deelnemers gevraagd naar de mate waarin zij het eens waren met twaalf uitspraken over taal die in feite veelgehoorde opvattingen en mythes over de Engelse taal weerspiegelden. Daarnaast stond het sprekers vrij een open vraag te beantwoorden, wat helaas resulteerde in een vrij lage respons (83 van de 112 respondenten, zie § 7.2.3). Een kwalitatieve analyse van de antwoorden van respondenten bracht het belang van educatie in het taalgebruiksdebat aan het licht. Vaak bevatten antwoorden commentaar op een bespeurd gebrek aan opleiding, hetgeen deelnemers als verantwoordelijk voor de afbrokkelende kwaliteit van het Engels aanwezen.

De interviewsessies werden uitgevoerd in Cambridge, London en Oxford – steden die samen de zgn. “Golden Triangle” markeren – en in totaal namen 63 informanten hieraan deel. De twee belangrijkste elicitatietoetsen die ik heb afgenomen onder de interviewdeelnemers hadden als doel om onbewuste taalattitudes naar boven te halen. Uit mijn statistische analyse bleek dat de informanten zowel de mannelijke als de vrouwelijke sprekers in de voorgelegde geluidsopnames als harder werkend, beter geletterd, netter en vermogender inschatten wanneer de sprekers in de opnames de ongemarkeerde (geaccepteerde) varianten gebruikten in plaats van de gemarkeerde (ongeaccepteerde) varianten, resultaten die statistisch gezien significant bleken te zijn. De tweede – impliciete – elicitatietoets bestond uit een taalbeoordelingstoets die een sollicitatiebrief omvatte waarin negen taalkwesties (geselecteerd uit de eerder genoemde lijst van veertien) waren verwerkt. Het was de taak van de informanten om die tekstuele punten te markeren, en ze te verbeteren als zij ze onacceptabel vonden gezien de formaliteit van de tekst in kwestie. De resultaten van deze taalbeoordelingstoets bieden inzicht in de sociale gemarkeerdheid en het sociale belang van de bestudeerde taalkwesties. De twee onvervoegde bijwoorden in de sollicitatiebrief werden het vaakst gezien en gecorrigeerd, terwijl twee *dangling participles* (*Having worked as an IT administrator, the job seems to be the perfect match for my skills and experience*) juist tot de taalkwesties behoorden die de deelnemers het minst opvielen (hoofdstuk 8). De sociale variabele leeftijd bleek op grond van de sociolinguïstische analyse hierbij een belangrijke factor te zijn, in de zin dat oudere informanten een sterkere neiging hadden om de onvervoegde bijwoorden, de gespleten infinitief, het gebruik van *very unique* en van *impact* als werkwoord te corrigeren en benoemen. Aan het einde van de interviewsessie kregen de informanten de regels over correct taalgebruik voorgelegd, en kregen zij de vraag voorgelegd of zij het eens of

oneens waren met de regels. Dit leverde inzicht op in de sociale normen en conventies rondom taalgebruik waarover consensus lijkt te bestaan binnen de taalgemeenschap, temeer omdat de *social desirability bias* (het risico op vertekening van de resultaten door de mogelijk sociaal wenselijke antwoorden te geven) door deze toets werd blootgelegd.

Na samenvatting van de resultaten van mijn (sociolinguïstische) onderzoek naar de gevonden taalattitudes, kan geconcludeerd worden dat de taalattitudes van het grote publiek in Engeland variëren afhankelijk van een aantal sociale variabelen: leeftijd, geslacht en de moedertaal. Toch moet de sociale gemarkeerdheid van de verschillende taalkwesties hier geadresseerd ook bij betrokken worden, want niet voor elk onderzocht punt werd een significante correlatie gevonden. Dit betekent dat de taalattitudes ten opzichte van sommige van de onderzochte taalkwesties, zoals bij het gebruik van *less than* in plaats van *fewer than*, het gebruik van *burglarize* (inbreken, afgeleid van *burglar* + *-ize*) of de dubbele ontkenning, eenstemmiger zijn dan dat bij andere taalkwesties. Het toepassen een *mixed methods approach* was vruchtbaar omdat, door het toepassen van zowel directe als indirecte elicitatietoetsen, bewust maar ook onbewust geuite attitudes verzameld konden worden. Derhalve voorziet mijn studie niet alleen in een nieuwe methodologische benadering voor de bestudering van taalattitudes, maar biedt zij ook een lang ontbrekend inzicht in taalattitudes in Engeland dat tot doel heeft gehad een beter begrip van huidige taalattitudes in Engeland te bieden door het maar al te vaak vergeten grote publiek een stem te geven in het debat over taalgebruik.